

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

725.091

Hely

Idő

1929.

Szerző:

Cím: *Fantasztikus terv a Petőfi tér és az Erzsébet-híd fő kialakításáról.*

Forrás:

Fővárosi Hírlap

Bp.

(Hely)

1929. VII. 31.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

FANTASZTIKUS TERV A PETŐFI TÉR ÉS AZ ERZSÉBETHIDFŐKIALAKÍTÁSÁRÓL, VALAMINT A GÖRÖG-TEMPLOM ÁTÉPÍTÉSÉRŐL

A főváros tulajdonában lévő piarista házat már közel három hónapja kiürítette a népjóléti minisztérium, azóta a hatalmas palota üresen áll és a tanács még mindig nem tudja, mit kezdjen vele, mi legyen a nagyértékű épület sorsa. Mint annakidején a *Fővárosi Hírlap* jelentette, eleinte fiókvárosházának szánták és a benne levő légiónyi szoba, terem felhasználásával

a túlsúfolt központi városházát akarták tehermentesíteni.

Időközben azonban megváltozott a felfogás. A tanácsban az az elgondolás alakult ki, hogy egy évtizedek óta késő városrendezési tervet: az Erzsébet-híd fő és a Petőfi tér rendezését a kínálkozó alkalom felhasználásával most *végre kell hajtani* s az üresen álló épületet le kell bontani. Az így nyert terület legnagyobb részével

a hídfőt kell rendezni, a visszamaradó területet pedig értékesíteni kell.

Hír szerint a főváros már kapott is több ajánlatot az ingatlan megvételére, s ezek között a legkomolyabbnak mondják annak az állítólagos angol-amerikai csoportnak az éreklődését, mely — mint mondják — modern nagy luxus szállodát építene a helyén. A hídfő környékének rendezését a közgyűlésen is szóvá tették, ahol *Székely Gyula dr.* sürgette meg a tervek végrehajtását, sőt

Kozma Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke is úgy nyilatkozott, hogy az épület feláldozásával meg kell valósítani a régóta húzódo városrendezési feladatot.

Ennek a rendezésnek azonban óriási problémája, hogy mi történjék a *belvárosi főplébánia-templommal*, amely tudvalevően közvetlen a híd tövében áll. A műemléknek nyilvánított plébánia-templom az Erzsébet-híd építésekor már igen nehéz helyzetbe került, s azóta mindig foglalkoztatja a mérnököket, hogyan lehetne a mai méltatlan állapoton segíteni. Különböző megoldások felvetésével kísérleteznek, de egyik sem vált be és e pillanatban is teljesen bizonytalan, hogyan alakul ki olyan lehetőség, hogy

a mélységbe süllyesztett templom is megmaradjon és a hídfő végleges képe is kialakulhasson.

Ezeknek a kombinációknak során azután nemrégiben olyan terv is vetődött fel, amely igen radikálisan ugyan, de nem elképzelhetetlenül megoldható az egész kérdést. Anélkül, hogy mi e tervről véleményyt nyilvánítanánk, mint érdekességet kívánjuk nyilvánosságra hozni:

— A gyönyörű Erzsébet-hídnak — mondotta informátorunk — városrendezési szempontból születési hibái vannak, amelyeket *utólag megszüntetni már nem lehet*, legfeljebb csak úgy, ahogy korrigálni. Ilyen hiba az, hogy a hidat nem vezették a Kossuth Lajos uca egyenes folytatásában, továbbá a Döbrentei térnek, amely esetben a templom is sokkal kedvezőbb helyzetben maradt volna, mint ma. Annyi bizonyos, hogy a mai állapot kegyeleti szempontból is kifogásolható. A templom körüli piszkos sikátor, a körülötte meghúzódo apró boltok semmiképpen sem kívánatosak és kirívóak is. Vagy marad tehát a régi, időtlen időkig minden, vagy

feláldozzák a templomnak azt a részét, amelyek nem is műemlék, hanem későbbi eredetű.

A nyilatkozatnak ez utóbbi része, mint előtünk kifejtették, a következőkre vonatkozik:

— Egyesek a térrendezést úgy képzelik el, hogy a belvárosi plébánia-templom hajóját lebontanák és csupán a görög-szentélyrész maradna fenn továbbra is változatlanul a maga helyén, mint tényleg régi, nagyértékű műemlék. Ez a megoldás mindenestre kissé furesán hangzik, de még fantasztikusabb az az elgondolás, ahogy a lebontott templom pótlását képzelik el:

— A Petőfi téren áll évszázad óta egy hatalmas kéttornyú templom. Ajtaja emberemlékezet óta zárva, emberfia nem igen lépi át és legtöbb fővárosi ember a belsejét még soha sem látta. Pedig azt mondják,

Budapest egyik legszebb, leghatalmasabb temploma, nagyobb a belvárosi plébánia-templomnál.

Magát a templomépületet eltakarják a régi házak, a multba tünt Pest legrégebb épületei, ahol valaha nagy és pezsgő élet volt. Régi híres kalmárdinasztiák székelték ezekben a házakban, a templom körül, idegenszerű, furesán hangzó görög, macedón, örmény: olyan nevek birtokosai, amelyek közül ma egyet sem hallani, de akik hajdan úttörői, pionérjai voltak annak, hogy Budapestnek nemzetközi kereskedelmi jellege lett. A templom és a hozzáragasztott épületkomplexum ma is a budapesti görög-macedón egyházé. Egészen kis egyházközség, alig van húsz-harminc hívője, kihaltak, elszármaztak vagy beolvadtak a régiek;

nincsenek ma már sem görögök, sem macedónok Pesten, papjuk is alig,

legalább is tavaly nagy viszályok voltak a pap és az egyházközség között. Ezt a templomot, állítólag, most

hajlandó lenne a görög-macedón egyházközség átadni a fővárosnak, amely viszont mint kegyúr, a görög-templomot a ró-

mai katolikus liturgia szerint felszentel-
tethetné, átadhatná a belvárosnak plé-
bánia-templom számára, a régi helyett.

A terv, mint említettük, fantasztikus, de *nem
kivihetetlen*, mert mint tudjuk, már volt precedens
arra, hogy történt ilyen csere, viszont a templomot a
környező házak lebontásával ki lehetne szabadítani s
ezzel nemcsak a templom bontakoznék ki a maga
nagyarányú kontúrjaival, hanem a *Petőfi tér is lé-
nyegesen megnagyobbodnék és a piarista telket is
számítva, a Dunapart domináns és Budapest leg-
szébb, legelőkelőbb, mondhatnánk reprezentáns terévé
válhatna.*

Eltekintve azonban az áldozatoktól, amelyekkel
ez a megoldás keresztülvihető lenne, megoldhatatlan-
nak látszik a terv azért is, mert egészen bizonyos,
hogy kivitele legyőzhetetlen akadályokba ütköznék.
Kérdést intéztünk ez ügyben a városháza illetékes
tényezőihez, ahol *a felajánlásról semmi pozitívet nem
tudnak*, majd *Bednárz Róbert* belvárosi apátplébá-
noshoz fordultunk felvilágosításért, aki a következő-
ket jelentette ki:

— Semmiféle hasonló tervről nem tudok. Ve-
lünk nem tárgyalt senki és *mi semmi ilyen dologról
nem tárgyaltunk.* De

**nem tárgyalhattak szerintem mások sem,
mert előbb bennünket feltétlenül megkér-
deztek volna.**

*A kombináció annyira naiv és groteszk, hogy egyál-
talan nem érdemes vele komolyan foglalkozni.* Ha

azonban ilyen kérdés mégis felmerülhetne, előre ki-
jelentem, hogy

**a legélesebben szembe fogok vele szállani
és az egyházi hatóság is meg fogja akadá-
lyozni.**

*Minden ilyen elgondolás méltatlan lenne a belvárosi
plébánia ezeréves multjához...*

Hogy egyházi részről mennyire nem gondolnak
erre a cserére, arra jellemző, hogy éppen legutóbb
merült fel a belvárosi plébánia elhelyezésének az a
terve, hogy a templom szentélyéhez illesztve építe-
nek a plébánia hivatal számára egy kisebb épületet.
Ebbe a megoldásba azonban *városrendezési szem-
pontból ugyancsak nem lehet belemenni.*

A kérdések tisztázása az őszi kampányra vár, s
ekkor fog eldőlni, hogy mi lesz a piarista házzal,
lebontják-e, s megtörténik-e valamilyen formában a
rendezés, vagy felhasználják valamire az öreg házat
és újra évtizedekre eltolódik az egész probléma.